

тут і садиба на Драгомановій горі, і вулиця, що веде до неї з будинком Панаса Мирного, і нарешті “Зелений Гай”...

А тим часом у Гадячі на вул. Набережна Псла № 1 стоїть незвичайний будинок – з фасаду, до річки, двоповерховий, а з протилежного боку – одноповерховий. “Палацик” Косачів у Зеленому Гаю до Псла також був двоповерховий. У 1920-х роках минулого століття Гадяцьким комунгоспом він був оголошений на знос. Купили його мірошники, брати Андрущенки, тепер вже будівельний матеріал плотами по воді доправили до млина на Пслі і збудували там дім. Дослідниками достеменно доведено, що від фундаменту до коминів він меморіальний, та знають про це лише окремі люди і в Гадячі зокрема... Отже, попереду і в гадячан, і у їхніх спільників та однодумців ще великі справи. А 23 травня, прощаючись з драгоманівською бітьківщиною, кияни дякували господарям цього краю за гостинність, за турботу, за добрий організаційний рівень усіх урочистостей, присвячених пам’яті Олени Пчілки. Слова вдячності ще раз хочемо повторити І.Гулей, голові Гадяцької районної держадміністрації, А.Середі, її заступнику, А.Цимбалу, голові Гадяцької районної ради, Т.Савченко – міському голові м.Гадяча, С.Бондаренку, координатору всієї організаційної роботи, численній культурно-громадській та педагогічній спільноті.

Тетяна Третьяченко

ШЕКСПІРОВЕ СЛОВО В КОЗАЦЬКОМУ КРАЮ

23-25 квітня ц.р. у Запоріжжі проходила міжнародна наукова конференція “Поетичний універсум “Сонетів” В.Шекспіра: рецепція, дослідницькі інтерпретації, переклади”, яку можна з повним правом назвати першим шекспірознавчим форумом в Україні за багато десятиліть. Свої двері для українських та зарубіжних учасників цього солідного наукового зібрання гостинно розчинив Класичний приватний університет – адже саме Наукова лабораторія ренесансних студій, яка працює в цьому навчальному закладі, разом з Інститутом літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України стала ініціатором проведення конференції.

Як виявилось, шекспірівський спадок у контексті його історичної доби, а також його численні й багатоманітні проєкції в наступних культурних епохах та необмежених географічних обшарах жваво цікавлять українських перекладачів, літературознавців та освітян. Про це свідчить значна кількість учасників конференції – близько 75. Завдяки розмаїттю їхніх фахових інтересів наукова програма заходу виявилася напрочуд насиченою, віддзеркаливши набагато ширше коло питань, ніж зазначено у його назві. Виступи, що пролунали під час трьох пленарних та шести секційних засідань, порушили, власне кажучи, увесь спектр проблем сучасного шекспірознавства: традиційні і новітні стратегії інтерпретації Шекспіра як культурного, філософського, літературного, мовного феномену “на всі часи”; біографічна шекспіріана останніх років; рецепція доробку великого англійця в найширшому розумінні терміна, зокрема її перекладознавчий аспект та функціонування шекспірового слова у світовій та українській культурі й літературі постшекспірівських епох, як “серйозний”, так і популярний; а також місце Шекспіра в освітньому каноні сьогодення.

Почесний професор Базельського університету (Швейцарія) доктор *Б.Енґлер* присвятив свою доповідь шляхам та моделям входження окремих елементів шекспірового світу в масовий ужиток людей початку третього тисячоліття. На його думку, на зміну попереднім етапам опанування його спадщини, коли Шекспіра спочатку оголосили “поза правилами”, а пізніше поставили “поза критикою”, нині прийшла доба знайомства з ним “поза текстом” – за допомогою розхожих цитат та стереотипів. У виступі професора Утрехтського університету (Нідерланди) *П.Франссена* було продемонстровано, як саме прийняті в суспільстві культурні практики визначають межі інтерпретативного поля, де смисл шекспірових сонетів щоразу конструюється заново. З великим інтересом зустріли присутні і розповідь одного з провідних вітчизняних англістів, професора *М.Соколянського*, який тепер мешкає в Німеччині, про унікальне видання сонетів Шекспіра мовами народів світу, яке нині готується до друку. Сам доповідач став одним із авторів цього тому, написавши для нього розділи про “життя” сонетів в Україні та Росії і проілюструвавши їх найкращими зразками перекладів. Цю тему продовжили й українські учасники конференції – зокрема, відомий перекладач і дослідник

шекспірової творчості *М.Габлевич* (Львів) запропонувала блискучу розвідку про генезу одного із сонетів, яку вона вельми доказово пов'язує з нещодавно долученою до шекспірівського канону хронікою "Король Едвард Ш". А *І.Чупіс*, доктор фізико-математичних наук з Харкова, презентувала книжку власних перекладів усього сонетарію російською мовою. Своєю чергою декілька молодих перекладачів з різних регіонів країни представили власні українські версії деяких сонетів. Годі й назвати в межах короткого огляду всі доповіді, гідні згадки.

Учасники конференції також були запрошені на виставу Запорізького обласного академічного музично-драматичного театру ім. В.Магара за трагедією "Ромео і Джульєтта". Первозданна природа Хортиці, якою гості Запоріжжя мали змогу помилуватися впродовж конференції, її смарагдове запашне різнотрав'я та пам'ятники драматичного минулого посилювали переживання історії як невід'ємної частини теперішнього, а хіба не так відчував її Шекспір!

Заслужують на велику подяку співробітники Наукової лабораторії ренесансних студій, її засновник професор Н.Торкут, адміністрація Класичного приватного університету на чолі з його ректором, професором В.Огаренко, які доклали великих зусиль для того, щоб конференція пройшла успішно. Вочевидь, якісна організація такого представницького форуму на всіх рівнях – від наукового до суто побутового, тим більше в наші складні часи – була нелегкою справою.

Конференція показала, що українська наукова спільнота має неабиякий шекспірознавчий потенціал, який уже час активніше реалізовувати як на рідних, так і на зарубіжних теренах. Крім того, неозбресним оком можна було помітити невідомий ентузіазм учасників – адже той, хто хоча б раз доторкнувся до Шекспірової магії, залишається її бранцем довіку. Тому хочеться висловити обережну надію, що ініціативу запорожців – нехай у різних масштабах та форматах – буде підхоплено в інших містах, і що зустрічі літературознавців, викладачів, театрознавців, перекладачів, залюблених у слово Майстра, стануть постійною ознакою духовного життя України.

Наталя Висоцька

СЕКТОР МІЖНАРОДНОГО КНИГООБМІНУ НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ІМЕНІ В.І.ВЕРНАДСЬКОГО

Сектор міжнародного книгообміну Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського – складова частина Центру формування бібліотечно-інформаційних ресурсів, важливого підрозділу НБУВ, який стежить за надходженням у бібліотеку найновіших закордонних дисертацій, авторефератів та літератури з різних галузей знань. Сектор МКО НБУВ уже багато років займається міжнародним книгообміном та сприяє поширенню актуальної наукової літератури серед інститутів Національної академії наук України, зокрема і в Інституті літератури ім. Т.Г.Шевченка. Міжнародний книгообмін за 2009 рік зорієнтований не тільки на отримання найновіших видань, а й на формування фондів книжок і журналів, актуальних саме сьогодні.

На початку ц.р. з Бібліотеки Конгресу США отримано цінні книжки, присвячені проблемам ісламу. Це, зокрема, книжка *Science and Islam / Greenwood Guides to Science and Religion*. – London: Greenwood Press, 2007), написана Музаффаром Ігбалем, президентом Центру Ісламу та Науки в Канаді. Музаффар не тільки науковець, а й поет, тому його дослідження розкриває не лише історичні дані, воно розкриває спроби ісламських учених збагнути науку у просторі своєї релігії. Серед основних тем книжки – аспекти ісламської наукової традиції з XVI по XVIII століття, грані взаємовідносин представників релігії та науковців, а також релігійні заборони в наукових сферах.

Іншій науковій галузі присвячена книжка *Fundamentals of Critical Argumentation by Douglas Walto* (University of Winnipeg, Cambridge University Press, 2007). Критична аргументація – як практична навичка, якою має оволодіти кожен науковець, що хоче обґрунтувати свою власну позицію або ж дискусійну гіпотезу. Це видання не тільки викладає теоретичний матеріал, а й дозволяє оволодіти практичними навичками критичної аргументації за допомогою спеціальних вправ. У книжці міститься словник найважливіших термінів англійською мовою, що дозволяє легше орієнтуватися в матеріалі і розглядати працю не тільки як підручник, а і як довідник. Багато уваги приділяється таким проблемам, як діалоги, аргументи, пояснення, силогізми тощо.